

מ"ת (פתח תקווה) 6424-09-16 - יצחק יעקב נ' מדינת ישראל

מ"ת (פתח-תקווה) 6424-09-16 - יצחק יעקב נ' מדינת ישראל שלום פתח-תקווה

מ"ת (פתח-תקווה) 6424-09-16

מ"ת (פתח-תקווה) 6422-09-16

מספר פל"א 417694/2016

יצחק יעקב

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בפתח-תקווה

[15.06.2017]

לפני כבוד השופטת רות וקסמן

המבקש וב"כ עו"ד פורר

ב"כ המשיבה עו"ד בן אהרון

החלטה

בפני בקשה לאפשר למבקש לצאת לאשפוזית ה"דרך" במסגרת מעצר בית מלא בו נתון המבקש על פי החלטתי מיום 3.11.16.

בדיון מיום 16.5.17 הגיעו ב"כ הצדדים לכלל הסכמה כי המבקש יופנה לאשפוזית למשך 21 ימים בהתאם לתסקיר שירות המבחן מיום 14.5.17 ובלבד שיהיה בתנאי מעצר בית מלא בפיקוח נציג מהאשפוזית; הדיון נדחה ליום 6.6.17 לשם בחינת מפקח מהאשפוזית.

בתסקיר מיום 4.6.17 בקש שירות המבחן לבטל זימון נציג האשפוזית שכן האשפוזית לא יכולה לספק מפקח למשך 21 ימים, 24 שעות.

בנסיבות אלה, מצויים אנו למעשה בתחילת ההליך: התנאים לבחינת העיתוי הראוי לגמילה בהתאם להלכת בש"פ 1981/11 מ"י נ' סויסה.

הכלל הוא כי העיתוי הראוי להליך גמילה/שיקום הוא בשלב גזירת הדין.

לכלל זה חריג בהתקיים שלושה או שניים מהתנאים המצטברים הבאים:

א. כאשר המבקש החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר.

ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה.

ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן המבקש.

התנאי הראשון הוא החריג העיקרי, אך רשאי בית משפט להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאי השני והשלישי מתקיימים במצטבר מבלי שהתקיים התנאי הראשון.

כאשר על בית המשפט לבחון אם המבקש נכנס תחת אחד החריגים לכלל, עליו לבחון את השיקולים הבאים:

א. האם המבקש החל כבר בהליך גמילה לפני מעצרו או הביע רצון לכך.

על בית המשפט לבחון אם המבקש הביע במעשה או בהתנהגות את רצונו להתחיל בהליך גמילה לפני המעצר כגון: התאשפז באשפוזית או עבר בדיקות רפואיות על מנת להתקבל, וזאת כדי שלא להפסיק התקדמות חיובית שכבר הושגה, ככל והושגה, והן משום שהדבר מצביע על אמינות וכוונת רצונו להגמל שלא על מנת להמלט מאימת המעצר. כאן, לא החל המבקש בהליך גמילה ועל כן לא מתקיים חריג זה.

ב. סיכויי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו ומוכנותו של המבקש לטיפול גמילה.

תנאי ראשוני הוא שהמבקש אכן מכור לטיפה המרה.

על בית המשפט לבחון את רצונו של המבקש להגמל. האם הרצון הינו רצון כן ואמיתי שאינו מונע מציפיה להמנע ממעצר.

כאן, המבקש אינו במעצר מאחורי סורג ובריאח אלא נמצא במעצר בית מלא בתנאים הטבעיים הנוחים להם הינו רגיל, כך שניתן לומר כי, רצונו להגמל הוא אכן רצון כן ואמיתי מה גם שאם מתוך שלא לשמה יגיע לשמה, דינו.

לא די בהבעת רצונו של המבקש מהפה אל החוץ על מנת לשלבו בהליך גמילה ויש לבחון אם פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא בעל הסתברות גבוהה.

דרך המלך לבחינת נתון זה, הינה המלצת שירות המבחן, שהוא הגוף המקצועי לקבלת החלטה האם המבקש מתאים לעבור טיפול גמילה.

על פי תסקיר שירות המבחן מיום 14.5.17 נקבע על ידי שירות המבחן כי: "...הערכתנו כי השתלבותו בטיפול גמילה יפחיתו הסיכון להשנות התנהלות עבריינית ופורצת גבולות, כשהתרשמונו מצעיר אשר מבטא כיום יותר לקיחת אחריות על מצבו וחומרתו כשאלו מצביעים על פוטנציאל חיובי להצליח בתהליך כזה... הערכת גורם מקצועי טיפולי נוסף באשפוזית כי מתאים לטיפול וכן תמיכת המשפחה בשילובו בטיפול המוצע, אלו מחזקים להערכתנו את סיכויי הצלחתו בטיפול". גם בתסקיר שירות המבחן מיום 7.6.17, נאמר "...נחזור ונמליץ כי יצחק ישולב בגמילה באשפוזית כשלב ראשון בטיפול ההתמכרות כמפורט".

למעלה מן הצורך, חזקת תקינות המנהל קובעת, כי כל מוסד אמור לפעול תוך שיקול דעת, אחריות ויושר בסיסי. אם שירות המבחן ממליץ על שיקום וקובע כי יש אינדיקציה לשיקום ונוקב בשם המוסד, צריך לאפשר זאת, בהנחה שאין שיקול זר או בלתי סביר וכזה לא הובא בפני.

ג. גילו של המבקש והזדמנויות גמילה שניתנו לו בעבר.

עסקינן במבקש בן 23. הנטיה היא ליתן לו הזדמנות להחליץ מהתמכרות לטיפה המרה.

טרם מעצרו, התגורר המבקש בבית הוריו ועבד בחנות איקאה כטבח.

מעיון בגיליון רישומו הפלילי עולה כי לחובתו הרשעה אחת בגין העדר מהשירות ללא רשות.

אין בעברו דפוסים פליליים אלימים.

על פי תסקיר שירות המבחן מיום 1.11.16, הינו בן זקונים, מבין 8 ילדים, הוריו עלו ארצה מאתיופיה בשנות ה-90, המבקש סיים 12 שנות לימוד, ולאחר מכן התגייס לנח"ל, לאחר שנתיים נפצע במסגרת שירותו ומאז התקשה במסגרת הצבאית.

שירות המבחן בתסקיר מיום 14.5.17 התרשם מהתייחסות עניינית ורצינית של המבקש, תוך לקיחת אחריות לבעייתיות סביב התמכרותו לאלכוהול והבעת רצון להשתלב בטיפול ייעודי.

בנסיבות אלה, ראוי ליתן לו הזדמנות להגמל.

ד. האם יש בחלופת הגמילה כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש לציבור

כנגד חשיבות השיקום על בית המשפט לשים לנגד עיניו את בטחון הציבור. במסגרת זו, יש לבחון בין היתר, אם המבקש הפר את חלופת המעצר, שכן הובהר כי אישפוזית ה"דרך" אינה חלופה הרמטית, אשר יכולה למנוע בריחה של המטופל אלא לכל היותר יכולה לדווח אודותיה.

המבקש כאן עצור מחודש נוב' 2016, כ-8 חודשים והמשיבה לא הצביעה על כל הפרה של תנאי מתנאי מעצר הבית, שללא ספק קשים עוד יותר לבחור צעיר בן 23.

משמדובר בצעיר המצוי במעצר לראשונה בחייו ומשהמשפחה התגייסה לסייע לו והינו עומד בפני מתן גזר דין, נראה כי באיזון הראוי חלופה של גמילה יש בה כדי להקהות החשש למסוכנות, שהרי גם מעצר בית בו הוא נתון כעת אינו חלופה הרמטית.

למיטב הבנתי, מסוכנותו של המבקש נובעת בעיקר מהתמכרות לאלכוהול ולכן יש בעצם טיפול הגמילה כדי להפחית משמעותית ממסוכנותו.

ה. סוג העבירות המיוחסות למבקש

הן כשיקול העומד בפני עצמו והן כחלק מכלל הנתונים הנדרשים מהשאלה אם ניתן להקחות מסוכנותו של המבקש בחלופת גמילה, נקבע כי ככל שהעבירה ונסיבותיה חמורות יותר כך מצטמצם כוחו של החריג. כאן עסקינן בעבירות תעבורה של נהיגה בקלות ראש, נהיגה בזמן פסילה, אי ציות לשוטר במדים, סירוב לבדיקת שכרות כאשר טופס רישיון הנהיגה פקע מיום 15.12.13, ורישיון הרכב פקע מיום 27.6.16 וללא ביטוח. בראי בחינת מבקשים בעבירות סחר בסמים, העבירות נשוא כתב האישום כאן, מבלי להקל בהן ראש חלילה, יכולות לצמצם את מסוכנותו של המבקש בהיותו בגמילה, וזאת מבלי להתעלם מהיות בעברו עבירה דומה של נהיגה בשכרות מתוך סירוב וכן נהיגת רכב שניתנה לגביו הודעת אי שימוש.

ו. עברו הפלילי של המבקש

לא דינו של מי שאין לו עבר פלילי מכביד כדין מי שצבר עבר פלילי מכביד (למבקש עבירה אחת של העדר מהשירות ללא רשות) ראוי בנסיבות אלה, כי תנתן לו הזדמנות וישוחרר לחלופת גמילה.

ז. השלב בו נמצא התיק העיקרי והזמן שנותר עד סיומו

כלל הוא שראוי לשופט המעצרים שלא להורות על חלופת גמילה, באשר יש בכך מאין התערבות בשיקול הדעת של המותב הדין בתיק העיקרי; יחד עם זאת, כאן הגמילה המוצעת הינה בת 21 ימים ולכן לא תקטע שכן עד מועד הטיעונים לעונש שנקבע ליום 17.7.17 יסיים המבקש ככל הנראה את הגמילה.

ח. גזר הדין הצפוי למבקש אם יורשע

עצם העובדה שמתאפשרת למבקש יציאה לגמילה, משליכה על שיקול דעת המותב בתיק העיקרי בעת גזירת הדין אינה צריכה למנוע גמילה.

גם אם העבירות נשוא כתב האישום מחייבות מאסר, ואין באמרתי זו כדי להביע כל עמדה לענישה הראויה, תמיד על השופט הדין בענישה הראויה בראי תיקון 113, לבדוק אם יש מקום לסטות ממדיניות הענישה הנהוגה, לאור שיקולי שיקום.

למעלה מן הצורך, ייאמר כי, אם חלילה המבקש ימעד, ניתן יהא להחמיר את דינו.

ט. נכונות מוסד מתאים לקלוט את המבקש

כאן עסקינן באשפוזית ה"דרך" שהינה על פי הודעת שירות המבחן מסגרת מאושרת ומפוקחת על ידי משרד הרווחה ומשרד הבריאות.

על פי תסקיר מעצר מיום 14.5.17, המחלקה קולטת לאשפוז למטרות גמילה פיזית וטיפול פסיכו סוציאלי ראשוני המתמקד במתן תמיכה, הבנה ראשונית של משמעות ההתמכרות והבנת המחלה, הקניית כישורים של ביקורת עצמית ובין אישית, סיוע בזיהוי גורמי סיכון והגברת מוטיבציה לשינוי.

משמדובר במסגרת טיפולית סגורה אם כי לא אטומה והרמטית, הקולטת 25 מטופלים, כאשר בצוות רופא פסיכיאטר מומחה לנרקולוגיה ולטיפול בתסמיני גמילה, רופא כללי, עובד סוציאלי, אחות ומדריכים חברתיים (זאת על פי תסקיר שירות המבחן מיום 7.6.17 שהגיע לאחר הדיון) נראה כי ראוי להפנות את המבקש לגמילה.

אשר על כן, לאור העובדה כי מדובר במבקש צעיר בעל נסיבות אישיות קשות המצוי בסיכון להמשך התדרדרות לשימוש באלכוהול ולקשרים שוליים נחזית השתלבותו בטיפול גמילה במוסד אשפוזית ה"דרך" לתקופה של 21 ימים כמתאימה, גם בשלב המעצר.

לטעמי במקרה הקונקרטי שלפני, ראוי להפנות את המבקש לחלופת מעצר באשפוזית ה"דרך" בתנאים מצטברים כדלקמן:

א. עם קבלת הודעה מתאימה משירות המבחן בדבר מועד קונקרטי לכניסה לאשפוזית יצא לשם המבקש בפיקוח אחד המפקחים שאושרו על ידי כאשר על ב"כ המבקש ליידע התביעה ובית המשפט מבעוד מועד בתאריך הכניסה לאשפוזית.

ב. המבקש ישהה באשפוזית ה"דרך" בהתאם לתנאי המוסד וחוקיו.

ג. חל על המבקש איסור לצאת מן האשפוזית, מכל סיבה שהיא, אלא באישור הצוות המטפל ובתיאום עם שירות המבחן, בליווי אחד המפקחים שאושרו על ידי וזאת לשם צרכים נחוצים כגון: טיפול רפואי, בדיקות, ביטוח לאומי, או לכל מטרה שתמצא ראויה לדעת גורמי הטיפול, על פי שיקול דעתם המקצועי ובליווי אחד מן המפקחים שאושרו, שפרטיהם ימסרו באשפוזית מיד עם אשפוזו שם.

ד. ככל שהמבקש יבקש להפסיק את הטיפול או יושהה ממנו תדווח על כך האשפוזית לאלתר לבית המשפט ולמשרה ותדאג כי המבקש יצא את האשפוזית כשהוא מלווה על ידי אחד המפקחים שאושרו, שפרטיהם כאמור ימסרו מיד עם אשפוזו למעצר הבית בו הוא נתון היום.

ה. תחתם ערבות עצמית של המבקש בסך ₪ 7,500 בנוסף על ההתחייבות שנחתמה וכן תחתמה ערבויות על ידי כל אחד מצדדי ג' בסך ₪ 7,500 בנוסף לערבויות שנחתמו.

ו. ניתן בזאת צו עיכוב יציאה מן הארץ. המבקש יפקיד את דרכונו ככל שקיים ברשותו, באמצעות מי מטעמו עד ולא יאוחר מיום 18.6.17.

על המבקש לעתור לביטול צו עיכוב היציאה מן הארץ לאחר ביצוע גזר הדין.

ז. מוארך צו פיקוח המעצר עד ליום 15.7.17 על מנת ששירות המבחן יעקוב אחר השתלבות המבקש באשפוזית ואחר הטיפול שהינו עובר.

המבקש מוזהר כי אם חלילה ימעד, לא יהיה מנוס מהשבתו למעצר.

המזכירות תמציא החלטתי זו לשירות המבחן ולאשפוזית ה"דרך" וזאת בפקסים שאת קבלתם תוודא טלפונית. שירות המבחן ימשיך ויעדכן על אודות שלבי הטיפול לרבות סיום שלב האשפוזית.

זכות ערר כחוק.

ניתנה והודעה היום כ"א סיוון תשע"ז, 15/06/2017 במעמד הנוכחים.